Використання земельних пільг учасників бойових дій у корупційних схемах

ВИСОКИЙ

рівень ризику

Власник ризику: **Державна служба України з питань геодезії, картографії та кадастру**, **Органи місцевого самоврядування**
Підзвітність власника: **Міністерство аграрної політики та продовольства України**
Сфера публічного управління: **Земельні відносини**
Чого стосується: **Безоплатна приватизація**
Нормативна база: **Земельний кодекс України**, **Закон України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту»**
Дата перегляду ризику: 15.06.2021 року

ОПИС РИЗИКУ:

Законодавством України передбачено систему пільг для учасників бойових дій та осіб, прирівняних до них, зокрема це стосується і надання земельних ділянок. Відповідно до ст. 12 Закону України «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» учасникам бойових дій надається пільга на першочергове відведення земельних ділянок для індивідуального житлового будівництва, садівництва і городництва. Передача у власність земельних ділянок здійснюється у порядку, визначеному ст. 118 Земельного кодексу України, за умови, що учасник бойових дій не скористався своїм правом на безоплатне отримання у власність земельної ділянки та надав документ, що посвідчує його участь в антитерористичній операції (посвідчення, довідка, наказ тощо). Натомість земельні пільги цієї категорії осіб використовуються як інструмент для поширення корупційних практик.

Недоброчесні особи, які здебільшого залучаються підтримкою працівників органів місцевого самоврядування або самі працюють в органах влади, використовують соціальну вразливість учасників бойових дій або членів їх сімей задля виведення земельних активів. Наразі правоохоронні органи розслідують численні факти утворення організацій, які скуповували паспортні дані учасників бойових дій і таким чином отримували у власність сотні гектарів земель державної власності.

Джерела ризику

Недосконалість нормативного регулювання

Індивідуальна недоброчесність

Відсутність прозорої процедури передачі земельних ділянок у приватну власність

Стратегічні наслідки

Втрата державного земельного активу

Гальмування темпів економічного зростання країни

Порушення прав та законних інтересів суб’єктів землекористування

Корупційні наслідки

Службове підроблення (ст. 366 ККУ)

Зловживання владою або службовим становищем (ст. 364 ККУ)

Незаконне збагачення (ст. 368-2 ККУ)

СПОСОБИ МІНІМІЗАЦІЇ РИЗИКУ

Нормативні

1. Розробити та прийняти зміни до Земельного кодексу України, які трансформують процедуру безоплатної приватизації на інші форми державної підтримки незахищених верств населення. Зміни мають запровадити для учасників бойових дій, членів їх сімей та інших незахищених верств населення фіксовану одноразову виплату за невикористане право на безоплатне отримання земельної ділянки / знижку на придбання ділянки
2. До прийняття цих змін органам місцевого самоврядування організувати комісії з земельних питань, створення яких передбачено Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні». До робочих груп при комісіях залучити громадськість і експертів у сфері земельних відносин, які будуть допомагати в розробці висновків і рекомендацій із земельних питань для забезпечення прозорості розпорядження комунальними землями

Процедурні

1. Оцифрувати й оприлюднити інформацію про отримані безоплатно земельні ділянки та суб’єктів приватизації, об’єднавши дані на одному вебресурсі, доступному в онлайн режимі
2. Провести й оприлюднити комплексний аналіз втрат земельних активів, враховуючи їх

реальну вартість та справжніх вигодонабувачів

3. Забезпечити публічність кожного рішення щодо відведення земельних ділянок комунальної власності у приватну шляхом публікування проєктів рішень та остаточних рішень на офіційному вебсайті органу місцевого самоврядування

Індикатори виконання плану дій	Відповідальний суб'єкт	Потреба у фінансових витратах
Відповідно до способів мінімізації	**Верховна Рада України**	**ПОТРЕБУЄ**

ПІДТВЕРДЖЕННЯ ІСНУВАННЯ РИЗИКУ

Реєстр судових рішень

Суть справи:

За версією слідства, службові особи Держгеокадастру Київської області з метою отримання неправомірної вигоди для себе створили та використовували злочинний механізм відчуження землі, який складався з декількох етапів. Спершу учасники корупційної схеми зайнялись пошуком вільних земельних ділянок поза межами населених пунктів, які підлягають державній приватизації з тим чи іншим цільовим призначенням. За вказаний процес відповідали керівники районних підрозділів Держгеокадастру Київської області, які безпосередньо займаються моніторингом вільних державних земель. Наступний етап злочинної схеми полягав в пошуку та встановленні особистих відносин з особами, які за своїм правовим статусом мають право претендувати на приватизацію земельних ділянок. Як правило, це були особи до 45 років, які брали участь в антитерористичній операції на Сході та мали статус учасника АТО. Слідство встановило, що учасники АТО за грошову винагороду, від 500 до 1000 дол. США, надавали копії своїх особистих документів, а також згоду на представництво своїх інтересів підконтрольним особам у відповідних органах державної влади на підставі нотаріальної довіреності. Так, зокрема, земельна ділянка спершу належала ДП «Пуща - Водиця» та була виведена з балансу державного підприємства з метою подальшої приватизації. Надалі було підібрано 163 особи, які за дорученням звернулися на адресу Держгеокадастру в Київській області з клопотаннями про надання їм ділянок у власність, які у свою чергу були відразу погоджені, і підписані накази про дозвіл на

розроблення технічної документації. Розслідування триває.

Дата рішення 12.09.2019 Справа № 755/14057/19

Інші джерела

Тегування:

ЗЕМЛЕУСТРІЙ БЕЗОПЛАТНА_ПРИВАТИЗАЦІЯ